

Inledning

2

Vad är Översiktsplan 2005?

Översiktsplanen är kommunens viktigaste strategiska instrument för långsiktig utveckling av mark och vatten. Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska den fysiska planeringen utgå från en helhetssyn om ett hållbart samhälle. Den ska medverka till att de förändringar som görs främjar en god livsmiljö. Den ska visa på hur kommunen kan utvecklas i hållbar riktning och visa på samspelet mellan bebyggelse, infrastruktur, mark och vatten. Olika sakintressen ska vägas mot varandra och då avses inte enbart frågor om markanvändningen utan såväl ekologiska som samhällsekonomiska, sociala och kulturella aspekter av samhällsutvecklingen. I vissa fall kan ställningstaganden i olika sektorsplaner behöva följas upp med markreservationer i översiktsplanen.

Översiktsplanen visar kommunens inriktning på den övergripande samhällsutvecklingen.

Lagkrav

Enligt plan- och bygglagen skall varje kommun ha en aktuell plan för hur mark och vattenområden inom kommunens hela område skall användas och hur den byggda miljön skall utvecklas och bevaras. Översiktsplanen skall behandla det som kallas allmänna intressen exempelvis vilka natur- och kulturvärden vi vill slå vakt om, var vi kan tänka oss bygga bostäder eller på vilket sätt behovet av förbättrade kommunikationer bäst tillgodoses. Planläggningen ska enligt PBL främja en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelsen, grönområden och anläggningar.

Av planen skall vidare framgå vilka miljö- och riskfaktorer som skall beaktas när beslut tas om viss användning av mark eller vattenområde samt hur

gällande miljö kvalitetsnormer kommer att iakttas. Översiktsplanen ska också redovisa riksintressena. Riksintressen kan vara skyddsvärda natur- och kulturområden, försvarsanläggningar, viktigare vägar osv.

PBL ställer också krav på att avvägningarna som görs i översiktsplanen mellan olika intressen ska belysas i konsekvensanalyser. Dessa ska underlätta förståelsen av översiktsplanen och underlätta en samlad bedömning av hur olika intressen påverkas.

Det är kommunens ansvar att bevaka de allmänna intressena i dialog med andra parter. Styrkan med översiktsplanen som kommunens samlade strategiska utvecklingsdokument är att den går igenom en formell demokratisk process där den enskilda människan har möjlighet att påverka innan kommunfullmäktige antar planen. Genom ett aktivt medborgarinflytande blir kommunens beslutsunderlag bättre samtidigt som invånarna och andra intressenter får en större insyn och påverkan på planarbetet.

Översiktsplanen är också det instrument där diskussionen förs mellan kommun och länsstyrelse om synen på de allmänna intressena och hur riksintressena skall tillgodoses. I översiktsplanen gör kommunen sina avvägningar och den kan därför ses som ett avtal mellan stat och kommun om dessa frågor.

Genom kommunfullmäktiges beslut att anta översiktsplanen markeras kommunens mening och vilja. Det blir en signal till invånarna, till grannkommuner, regionala instanser, fastighetsägare och andra aktörer hur kommunen kan komma att utvecklas. Eftersom översiktsplanen inte är rättsligt bindande måste dess intentioner om markanvändningen säkerställas och slutligen fastläggas genom detaljplanering, bygglov mm.

Plan- och bygglagen och miljöbalken

Plan och bygglagen är nära kopplad till miljöbalkens hushållningsregler. PBL:s bestämmelser syftar till att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

Miljöbalken trädde i kraft 1999. I den finns grundläggande bestämmelser om hushållning med mark, vatten och fysisk miljö. Bestämmelserna syftar till

att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.

Genom att miljöbalkens allmänt hållna bestämmelser konkretiseras i översiktsplanen blir de också möjliga att tillämpa vid prövning enligt PBL och en del andra lagar.

Miljökonsekvensbeskrivningar - MKB

Alla detaljplaner som leder till förändringar med betydande påverkan på miljö eller hälsa ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning. Den ska innehålla en samlad bedömning av åtgärdernas inverkan på miljö, hälsa och mark- och vattenushållning. En översiktsplan ska innehålla en konsekvensbeskrivning och en redovisning av hur miljöaspekterna följs upp.

Miljömålen

Riksdagen antog 1999 femton miljö kvalitetsmål för ekologisk hållbarhet samt ett sextonde i november 2005. Dessa mål är av övergripande karaktär. De beskriver den kvalitet eller det tillstånd för den svenska miljön och dess natur- och kulturreсурser som är långsiktigt ekologiskt hållbar. Miljö kvalitetsmålen med delmål ska ge ledning för att bedöma vad en ekologiskt hållbar utveckling innebär.

Den fysiska planeringen spelar en viktig roll då så gott som samtliga miljö kvalitetsmål har koppling till bebyggelse, trafik, energi, natur- och kulturmiljö. I översiktsplanen ska kommunen därför konkretisera hur de nationella och regionala miljömålen och miljö kvalitetsmålen kan anpassas till den lokala nivån.

Miljö kvalitetsmålen ska vara vägledande för samhällsplaneringen och tillämpningen av miljöbalken.

Handlingsprogrammet för arkitektur, formgivning och design

Det arkitekturpolitiska handlingsprogrammet är regeringens handlingsprogram med förslag och åtgärder för att utveckla och förbättra den byggda och gestaltade miljön. Det tar upp nationella mål, förändringar i lagstiftningen samt statens och kommunens ansvar.

Handlingsprogrammet framhåller betydelsen av de estetiska värdena i vår miljö och har bl a lett till tillägg i plan- och bygglagen att de estetiska värdena ska beaktas vid planläggning samt att de estetiska värdena ska beaktas vid byggnaders placering så att de till sin form och färg passar in och bidrar till en god helhetsverkan.

Översiktsplan – 99 för Danderyds kommun

Sammanfattning och aktualitet

För Danderyds kommun finns en gällande översiktsplan som antogs av kommunfullmäktige 1999. Ledmotivet för översiktsplan -99 är att säkerställa pågående markanvändning samtidigt som beredskap skapas för framtida bostadsbyggande i synnerhet för människor med särskilda behov. Bevarandeaspekterna väger tungt i planen. Förändringarna är måttliga och sker så långt möjligt med anpassning till befintlig miljö. De större utbyggnaderna enligt översiktsplanen är nu genomförda eller pågår.

Efter det att översiktsplanen antogs har nya förutsättningar tillkommit genom miljöbalken samt de nationella miljömålen.

Det är också angeläget att studera nya utbyggnadsområden i ett större sammanhang.

Översiktsplan – 05

Översiktsplanens tidsperspektiv är 10 år till 2015. För de strategiskt långsiktiga frågorna har översiktsplanen en tidshorisont på 25 år till 2030.

Översiktsplan - 05 behandlar även energifrågorna och beskriver kommunens inriktning mot en effektivare energianvändning och blir därigenom kommunens energiplan.

Kommunens planering för bostadsförsörjningen är också en del av översiktsplanen.

Planprocessen

Arbetet med Översiktsplan - 05 påbörjades under våren 2004. Samråd skedde under våren 2005 med invånarna i Danderyd, de politiska partierna, myndigheter, organisationer m fl. Utställningen av förslaget ägde rum under tiden 12 december 2005 till 24 februari 2006.